

U Klinici Svjetlost razvili inovativnu metodu kojom liječe bolesti i ozljede rožnice

Index Native
29.12.2021.

Foto: PR

HRVATSKI liječnici još jednom su pokazali stručnost svjetskih razmjera, ovaj put u području oftalmologije. Tim liječnika iz Klinike Svjetlost razvio je inovativnu metodu za liječenje bolesti i ozljeda rožnice, kojom ljudima vraćaju vidnu oštrinu - bez potrebe za transplantacijom.

Tim povodom razgovarali smo s dr. Ivanom Gabrićem iz Klinike Svjetlost. Otkrio nam je kako je došlo do ovog velikog postignuća i koje ova metoda liječenja može pomoći.

"Ako pomognemo nekom da ne mora na transplantaciju, uspjeli smo"

Pacijenti s ozljedama i bolestima rožnice zbog smanjene vidne oštrine i slabije kvalitete vida često ne mogu dobiti liječničku potvrdu za vozačku dozvolu ili posao. Dosad je uobičajena praksa za ovakve slučajeve u Hrvatskoj i jugoistočnoj Europi bila transplantacija rožnice. Ova nova usluga, koju su osmislili u Klinici Svjetlost, nazvana **Comea Lux**, odgodit će ili potpuno eliminirati potrebu za transplantacijom.

Doktor Gabrić objasnio nam je zašto je ovo važno: "Transplantacija je stresna, sama ideja je stresna. Da biste vi vidjeli, netko mora umrijeti. Čin darivanja organa je plemenit i svatko bi danas trebao jasno shvatiti da mu nakon smrti ne trebaju organi koji drugima mogu dati život. No, svaka transplantacija ima šansu za neuspjeh u ranoj i kasnoj fazi", kaže.

Problem je i što transplantati imaju određeni rok trajanja: "Oko je divan organ, osim što je odgovorno za 90% svih senzornih informacija koje koristimo na dnevnoj bazi, ono je imunoprivilegirano. To znači da zapravo nema posebne tipizacije tkiva, gotovo svaka rožnica može biti presađena svakome. No tu je uvijek kvaka, rožnica, nažalost, ima vijek trajanja i transplantat traje od 10 do 30 godina - ovisi o kvaliteti tkiva koje ste imali u trenutku transplantacije. Ako je donor osoba od 68 godina, a primatelj osoba od 32, vjerojatno je jasno da ta rožnica teško može izdržati do kraja očekivanog života primatelja. Nakađene transplantacije su moguće, no svaka sljedeća nosi manju šansu za uspjeh", objašnjava.

Zato su osmislili ovu inovativnu metodu: "Ako s Comea Luxom pomognemo nekom da ne mora s 24 ili 35 ći na transplantaciju i to odgodimo za 20 godina ili, još bolje, zauvijek, onda smo uspjeli u svom naumu. No prvi korak je da ljudi znaju da imaju problem, da napravie pregled da vidimo jesu li dobri kandidati za ovu uslugu i onda početno proces. Prvi korak po meni je upravo ovaj, informiranje javnosti", naglašava.

Od "Možda ti u Svjetlosti mogu pomoći" do komercijalizacije usluge

Doktor Gabrić priča nam da je ova revolucionarna metoda liječenja, Comea Lux, zapravo spoj različitih metoda dijagnostike i liječenja kojima su i do sada rješavali ovaj problem: "Kroz zadnje 24 godine često smo se susretali s ljudima koji su imali probleme koji nisu upadali u klasičnu ponudu. Svaki put smo ispočetka smišljali što od dijagnostike, pa kako postupati i kako pratiti. Rezultati su bili dobri, no shvatili smo da je problem što mi zapravo većinu tih pacijenata nismo aktivno privukli, već su došli slučajno ili po preporuci: "Možda ti u Svjetlosti mogu pomoći". Ideja komercijalizacije usluge je bila standardizirati naše postupke u Svjetlosti, ali i pacijentima aktivno oglašiti da možda postoji nada za njihov problem."

Kaže da je Comea Lux metoda namijenjena onima koji imaju bolesti rožnice (keratokonus) ili površinsku distrofiju koja zahvaća prvu četvrtinu oka, a ostatak oka je zdrav. Objasnio je to kroz zanimljivu paralelu: "Rožnica je prvi korak u vidu, to je kao prvo staklo na objektivu fotoaparata. Ako je ono prljavo ili ogrebeno, iako je sve ostalo u fotoaparatu savršeno, slika je loša. No ako je, osim prvog stakla, oštećen senzor, popravak stakla neće dati dobre fotografije."

Usluga je personalizirana i za svakog pacijenta posebno se radi proces dijagnostike i liječenja jer je svaciji ožljak ili greška oka individualna, objašnjava nam doktor Gabrić.

Pacijenti često slučajno otkriju da imaju problem

Kaže da pacijenti najčešće točno znaju kad dođe do ozljede rožnice i vrlo jasno primijete razliku u svom vidu. No bolesti rožnice, s druge strane, znaju biti dosta podmukle: "U našoj biologiji postoji nešto što se zove Weberov zakon promjene. Ako je promjena manja od nekog praga, naša osjetila je ne primijete. Obično pacijenti godinama polagano gube kvalitetu vida i tek kad dođe do neke kritične točke, odluče napraviti pregled. Bio je jedan pacijent koji je imao granularnu distrofiju tip 1, a došao je na pregled jer je vrlo skitno dioptriju. On uopće nije znao da ima problem jer je toliko polagano nastajao da ga nije primijetio."

Priča nam kako ovakve situacije nisu rijetkost: "Na našim laserskim pregledima često ulovimo takve slučajeve jer sam laserski pregled nije zamislen da nađe idealnog kandidata za skidanje dioptrije, već da pronađe i diskvalificira one koji su loši kandidati."

Foto: PR

Operiraju s 3D naočalama, a uređaje koje koriste za dijagnostiku koriste čak i NASA

Postoje četiri metode za dijagnostiku bolesti rožnice, a dr. Gabrić objašnjava da u Klinici Svjetlost koriste sve četiri, i to jedini u Hrvatskoj. "Jedini u Hrvatskoj imamo Oculus Corvis ST. To je uređaj koji kombinira ultrabruzu kameru na 4000 slika u sekundi i preciznim sustavom mjeri reakcije rožnice na udar zraka. Zdrave rožnice nakon udara zraka imaju pravilan povratak bez puno vibracija. Bolesne rožnice imaju nenormalne vibracije, kao kad se most koji je preopterećen počne tresiti pod težinom vozila", opisuje.

Jedan od uređaja koji koriste je i Spectralis OCT s Anterior OCT Modulom: "Radi se o najpreciznijem optičkom tomografu, ne na svijetu, već u svemiru. Naime, NASA je poslala dva takva uređaja na međunarodnu svemirsku postaju da bi pratila zdravlje očiju astronauta. Osim što daje jako detaljan uvid u rožnicu, njime često provjeravamo zdravlje stražnjeg dijela oka kako mislo znali da je senzor oka zdrav", kaže dr. Gabrić.

Još jedan od sofisticiranih uređaja za dijagnostiku je MS-39, prednja optička koherentna tomografija, a dr. Gabrić nam pojašnjava: "Zvuči fancy zato što i je, radi se o najnovijem uređaju koji uz pomoć laserskih zraka daje precizne presjke kroz rožnicu s nevjerojatnim detaljima."

Nakon što pacijent prođe sve potrebne uređaje, ide kod liječnika koji tumači sve što su naši uređaji i testira funkcionalnost vida, a zatim počinje liječenje. Ono je potpuno personalizirano, a zahvat izvode na još jednom čudu tehnologije - Schwind Amarisu 1050RS. To je najbrži i najprecizniji laser na svijetu, a koriste i poseban mikroskop koji omogućuje kirurgu da operira koristeći 3D naočale.

Današnja preciznost prije 10 godina bila ravna pogotku na lutriji

S obzirom na to da koriste uređaje koji spadaju u vrhunac tehnologije u medicini, doktor Gabrić nam je slikovito opisao koliko je tehnologija napredovala. "Nedavno sam razgovarao sa svojim ocem koji je 35 godina radi operacije katarakte. Mi danas imamo uređaj koji unutar tri sekunde snima oko i daje prijedlog komu leću ugraditi s preciznošću ispod 1/1000 milimetra. Prije 35 godina on je ručno ultrazvukom mjerio oko i onda u glavi računao koju leću treba ugraditi", kaže i dodaje: "Da biste tada bili vrhunski, trebali biste malo talenta, da biste danas bili prosječni, trebate samo jedan aparat, a današnji prosjek precizniji je od onog što je pred 10 godina bio pogodak na lutriji."

Foto: PR

Uz to, tome što koriste najnapredniju tehnologiju, smatra da je utjecaj čovjeka u medicini i dalje neprocjenjiv: "Prvi razlog je što je čovjek biološko tkivo, nije komad metala ili plastike pa svako reagira malo drugačije i mi moramo ponašati što radimo da dobijemo očekivani ishod. Ljudi koji ne upadaju u standarde zahtijevaju ipak razinu talenta i umijeća."

Drugi razlog je odgovornost: "Kada ja u laseru odaberem plan tretmana, laser ga izvodi automatski, no ja držim "papučiću", tako da je pravna odgovornost prenesena s uređaja i proizvođača na liječnika. To je slično kao kada moderni auti na autopilotu kažu da moraš imati ruku na volanu, on vozi, ali tvoja ruka je oblik prijenosa odgovornosti za ishod", uspoređuje.

Mijenja ljudske živote brže nego što vi popijete kavu s prijateljima

Upravo velika odgovornost karakterizira njegov posao. Operacije koje radi najčešće traju tek nekoliko desetaka minuta ili manje, a utjecaji na ljudske živote su neizmjeri. "Nedavno sam s nekim kolegama radio plan zahvata za dečka od 30 godina koji je dolazio iz drugog grada. U par minuta smo napravili izračune i kirurški plan. Operaciju je izveo treći liječnik, znači ne onaj koji ga je gledao, ne onaj koji je napravio plan. Par dana kasnije taj čovjek je bio kod mene na pregledu s perfektnim ishodom, presretan, jer osim što je riješio svoj veliki problem, uspjeli smo naočala, riješili mu problem koji je imao i sve to u manje vremena nego što treba da popijete kavu s prijateljima", priča nam i dodaje:

"To je toliko dobar osjećaj, da nekom par minuta vašeg vremena iz temelja mijenja život, da se teško može opisati. Trudimo se uvijek taj osjećaj usaditi u nove mlade kolege jer to je entuzijazam da ubi i ideš dalje. Jer da bi ti u par minuta donio odluke o nečijem vidu za sljedećih 50 ili više godina, to nije tih 10 minuta, to su godine učenja i iskustva prije toga."

"Osjećaj je fenomenalan, želiš to ponoviti još puno puta"

Brojne svoje pacijente pamti i danas, a prisjetio se jednog od njih: "Robert mi je i danas u glavi, imao je keratokonus, napravio je prije 10 godina crosslinking u Sloveniji i njegova bolest je stvarno bila stacionarna, no kvaliteta njegova vida je bila vrlo loša. Nakon zahvata otkšao je sa mnom sjesti, pogledao kalendar na oko dva metra udaljenosti i počeo plakati. Nije vidio kalendar bez duplih slova više od 15 godina. Takva slika ti ostane u glavi. Da ti volju da to ponoviš još puno puta."

I danas pamti svako prvo kirurško iskustvo: "Prvo pacijenta pamtim, zvao se Josip i bilo je nerealan iskustvo. Toliko puta sam bio promatrač da sam znao sve što treba napraviti, ali svejedno je osjećaj fenomenalan. Danas se najčešće sam sa sobom, uvijek želim pomaknuti koliko dobro netko vidi i koliko je poslije sretan. Često me kolege špotaju jer sam jako friendly s pacijentima, no to mi je karakter. Želim ih upoznati da bolje mogu razumjeti što trebaju da bih ja napravio bolji rezultat na njihovim očima i u njima."

"Mi svaki dan vidimo te zahvate, a ljudima je to prvi i zadnji put. Normalno je da se boje."

S obzirom na to da je oko jedan od najosjetljivijih organa, doktor Gabrić objašnjava i kako psihološki pripremaju pacijente na zahvate. Kaže da u medicini uvijek postoje dva tipa usluga - one koje želite i one koje trebate: "Želim skinuti dioptriju laserom da ne moram nositi naočale dok igram nogomet" ili "Želim ugraditi multifokalne leće da ne moram nositi naočale za čitanje dok radim" su tzv. želim usluge. S druge strane, "trebam operirati mrenu jer ne vidim" ili "trebam novu rožnicu jer unatoč lećama i naočalama ne postizem zadovoljavajuću vidnu oštrinu" su tzv. trebam usluge.

Ovisno o tome iz koje kategorije dolazi pacijent, to definira i njegov strah, kaže dr. Gabrić: "Onaj koji nešto želi ima strah od gubitka onog što već ima. Onaj koji nešto treba već je izgubio puno, pa mu je lakše vjerovati da će sada nešto dobiti."

Kaže da je prije zahvata posao liječnika da prepozna kod pacijenta tri faktora: čega se boji, što želi i čemu se veseli. "Ako znate koji je pacijent najveći strah, iskreno mu recite što mislite o tome, je li utemeljen ili ne. Mi svaki dan vidimo te zahvate, nekoliko puta dnevno, a većini ljudi je to prvi i zadnji put da idu na operaciju oka i normalno je da se boje. Najveći je partner, osim iskrenosti, želja. Ako znate što pacijent želi, pomozite mu da shvati da će, ako prevlada taj strah, njegova želja biti realna. Upravo ste mu dali nadu, najvjedniji od tri elementa", kaže dr. Gabrić.

"Ti ljudi mogu oči operirati bilo gdje na svijetu, a dolaze ovamo"

Specijalna klinika Svjetlost uspješno posluje već 24 godine. Tijekom tog vremena su se promethuli u svjetski autoritet i njihovi liječnici drže edukacije na kongresima diljem Europe i svijeta. Prošle godine imali su i online operativne zahvate koje su uživo gledale tisuće stručnjaka.

Doktor Gabrić priča nam o tome kako su u Klinici Svjetlost postavili ovakav standard: "Pacijent nam je u središtu, a savršen ishod je jedini mogući rezultat, prosječnost je neprihvatljiva", kaže i nastavlja: "Kada dobro radite svoj posao, prvi imate pacijente, oni dolaze i šalju druge. Onda s vremenom postanete lokalni brand, pa vas primijete regionalni igrači kao što su distributeri, na početne educirati ljude u regiji, pa onda prijedete na tržišta. To su obično EMEA - Europa, ME Bliski istok, Afrika. Pa kad vide da ste tamo konkurenti, onda idete worldwide."

Danas je Svjetlost centar edukacije i izvrsnosti (tek drugi takav u cijeloj Europi) za Johnson & Johnson Surgical Vision, edukacijsko-razvojni centar za Schwind Eye Tech Solutions iz Njemačke, imaju pozicije key-opinion-leaders za novu Zeiss mikroskopa te su u procesu stvaranja programa trajne edukacije s Novartisom za bolesti oka, priča nam dr. Gabrić.

Uz to, postali su i go-to destinacija za glumce koji se muče s problemom čitačke dioptrije: "Franco Nero, Armand Assante, Tim Roth, Esai Morales i uskoro još jedan Oskarom nagrađeni glumac dolazi u Zagreb. Ti ljudi mogu oči operirati bilo gdje na svijetu, a dolaze ovamo. To je odlična promocija Hrvatske, ali i potvrda da je Svjetlost svjetska kuća", kaže dr. Gabrić.

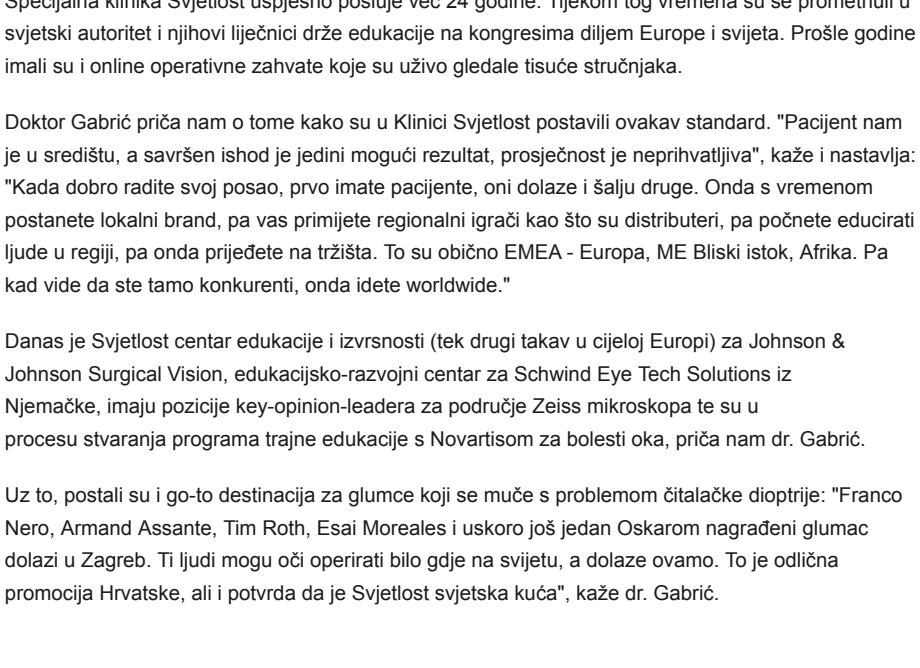

Foto: PR

Iz fondova Europske unije dobili financiranje od 35% za nabavu nove opreme

Za svoju novu uslugu, Comea Lux, dobili su i važnu finansijsku podršku iz Europskog fonda za regionalni razvoj, koja im je omogućila sufinanciranje opreme i plaća djelatnika.

Doktor Gabrić pokušao nam je dočarati finansijski aspekt poslovanja: "Kada smo definirali one usluge koje pacijenti žele i trebaju, izostavili smo jedan bitan detalj. Obično su usluge koje ljudi žele vrlo profitabilne, radi se o luksuzu na neki način. Vrlo je lako kupiti jako skupu opremu da biste radili skidanje dioptrije jer kroz nekoliko godina ta oprema će se višestruko isplatiti. Usluge koje ljudi trebaju obično su manje profitabilne, no njih je puno, pa taj volumen opravdava izdatak u nabavku najbolje opreme. Primjerice, ako kupite mikroskop za operaciju mrene koji košta 330.000€ i napravite na njemu 20.000 operacija u pet godina, cijena tog uređaja je 16.5 € po korištenju."

Objašnjava kako im je pomoglo financiranje iz europskog projekta: "Problem usluga kao što je Comea Lux je da morate kupiti opremu koja je jako skupa, ima vrlo usku primjenu i kao takva predstavlja veliki rizik za poslovanje. Projekt komercijalizacije usluge Comea Lux je omogućio da iz fondova Europske unije dobijemo sufinanciranje 35% vrijednosti nabavljene opreme, čime se drastično smanjuje rizik u nabavi. Uz to, u projektu je dio plaća djelatnika koji sudjeluju u projektu jer radi se o uvođenju novih poslovnih procesa koji dovode do remećenja normalnog tijeka rada."

Otkrio nam je i svoj najdraži dio ovog projekta. "Meni možda najdraži dio je upravo ovaj, a to je promocija projekta i EU fondova, jer nam je obveza i prezentirati projekt. Nadam se da ćemo među vašim čitateljima naći nekoliko novih pacijenata kojima ćemo Comea Luxom vratiti bolji pogled na svijet", zaključuje.

Sadržaj donosi Index u suradnji s Klinikom Svjetlost te u skladu s najvišim profesionalnim standardima.